

PREKMURSKI GLASNIK

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
v MURSKI SOBOTI, Aléksandrova cesta 67.

OGLASI STANEJO ZA 1 mm VIŠINE
IN 80 mm ŠIRINE K 1.—

Izhaja vsako nedeljo.

Posamezna številka velja 2 kroni.

NAROČNINA: ZA CELO LETO — 80 K
ZA POL LETA — — — — 40 K
ZA ČETRT LETA — — — — 20 K
ZA 1 MESEC — — — — 7 K

Tvoji najvékši neprijáteli

drági Prekmurec — so nej komunisti, nej liberálci, nej anarhisti pa nej vrazgé v pékli, nego Tvoji domáči ljudjé. Imé je njim: Madžaroni. Tisti, šteri Bogá od Vogrov (a magyarok istene) molijo. Šteri nazáj želijo gizdávo vogrsko ravnanje, ka bi Te po kancelárijaj Tvoji sodniki, Tvoji koruptni notáriuši, plemeniti Tvoji birovi brsali, Tebé za psa, za vonjéčega pávra držali.

Po cejlom Prekmurji jih nájdeš. Murska Sobota pa Dolnja Lendava celou smrdi od njih. To so ti ništerni fiškáliši, bivši notáriuši, dojspotrétí pisáči, krčmárje, bogáti kmeti, pa na žalost ništerni Tvoji dúševni voditeli — popi.

Tem gospodom nikak ne dišij jugoslovenstvo. Pečé jih demokrátiski dúh naše držáve. Bolij jih, ka so njim cügli z rok vzétí, pa so vöspadnoli z kol, štere kola so delavni Prekmurci vlekli. Ka je bič nazáj počó, ka grofovsko zemló tálaje, ka je konec sleparije i brez skrbnomi življenji, ka kmet lejko z gospodom gučij, ka je páver túdi človek, ka njim lejko v obráz počimo — hej, gospod, mi smo túdi ti i valáti šcémo nekaj, ka spečémo krüh, liki ga sami pojejno, ka smo nej zadovolni z skorjami, — vse to se ne vidi tem gospodom.

Tej madžaroni so krivi, ka po noči žandárje klonckajo pri hiži nedužnoga človeka; ka je Prekmurje puno z žandárami pa špijonami, ka se nonč pisnoti nemremo; ka pázijo na nás, kak na nevarnoga človeka; ka glédajo kam idemo, s kim gučimo; ka so nás pod politično pa upravno tutorstvo postavili; ka nemremo razmiti naše oslobodite-brate Slovence, oni pa nás nej; ka nemamo vüpanja do njih, oni pa v nás nej; ka se nemremo zblížati, zglihati, ka neprijátela glédamo tam, gdé je naš nájbougši prijáteo; ka njim ne vüpamo bratski rokou vtisnoti: Zdravo! Slovenci smo! Razmimo se! Prva naša dužnost je, boriti se proti tém kmičnim Luciferam. Ali nej z žegnjenov vodov, nej z križom, pa túdi nej Bogá moliti za njih, nego jih ednostavno vöstrebiti iz Prekmurja. Ešče korenjé njim vöskopati! Té parazite, gnjile rane na našem prekmurskom tejli z žerjávím železom vözažgati, pa či je njim tak drági i nepozábljivi vogrski Bog, njim tá pot pokázati, naj idejo! Ár dokéč do tej gospodje gučali na nás, dokéč do puntali ljudstvo i nezadovoljstvo sejali med nami, dokéč do grozili nás z Vogrami, ka nazáj pridejo, pa de jaj tistomi, šteri je dober Slovenec, vöri nam drági Prekmurec, dokéč do med nami tej ljudjé, tečas nede mira, nede sporazumenja. Videant consules!...

Vsebina: Tobák v Prekmurji. — Klekl se odslobodo z vogrske voze. Iščejo se politikuši. — Gospod Mikloš ne čüje slovenski, itd. itd.

Tájniški tečaj v M. Soboti.

Učenci tájniškoga tečaja so 18. junija izpit položili v navzočnosti g. Lipovšeka okr. glavárja, g. Svetine, pa predsedika višj. šolskega sveta, g. dr. Berúka.

Na té tečaj je hodilo 27 učencov, od tej je izpit svršilo 19. Dužnost tej tájnikov bo v tisti občini, na štere njihov delokrog séga, vse občinske posle spunjávati, ljudstvi v vsakši zadévaj na pomoč biti, službene spise — tičóče se občine — rédno i točno rešávati, zvün toga pa cejlo občingospodárstvo v rédi pelati, pa sploj v národnom, gospodárskom i kulturálnom poglédí paziti na hasek pojedini občin.

1. augusta tej tájniki prevzamejo svojo službeno mesto po sledéčoj kategoriji občin:

Okraj Murska Sobota:

(Prva občina od vsakše kategorije je mesto, gde de se držávao obč. tájnik, pa de pod svojo upravo meo túdi one druge občine.)

1. Bákovci: Krog, Satahovci. — 2. Bodonci: Novi Beznovci, Stári Beznovci, Puževci, Strúkovci, Vadarci, Zenkovci. — 3. Cankova: Gornji Črnci, Domajinci, Korovci, Skakovci, Krašci, Topolovci. — 4. Velki Dolenci: Máli Dolenci, Budinci. — 5. Dolič: Boreča, Kuzdobljan, Matjašovci, Trdkova, Gor. Slaveči. — 6. Dolina: Bokreči, Krnci, Kukeč. — 7. Domanjšovci: Somorovci, Središče. — 8. Fokovci: Andrejci, Ivanovci, Selo, Vučja Gomila. — 9. Hodoš: Krplivnik, Šálovci. — 10. Kančovci: Lončarovci, Ratkovci. — 11. Križevci: Košarovci, Pánovci, Peskovci. — 12. Gor. Lendava: Koprivnik, Kovačovci, Otovci, Radovci, Dolnji Slaveči, Vidonci. — 13. Mačkovci: Dankovci, Kuštanovci, Poznanovci, Prosečka vas. — 14. Martjanci: Lukačovci, Mlajtinci, Morávci, Noršinci, Sebeborci, Tešanovci. — 15. Neradnovci: Čepinci, Markovci, Ženavlja. — 16. Pertoča: Fukslinci, Gerlinci, Motovilci, Ropoča, Večeslavci. — 17. Pečarovci: Šalomonci, Moščanci. — 18. Gor. Petrovci: Adrijanci, Lucova, Stanjovci, Šulinci. — 19. Prosenjakovci: Berkovci, Čekečka vas, Ivanšovci, Poršašinci. — 20. Pucinci: Brezovci, Gorica, Lemerje, Markišovci, Polana, Predanovci, Vaneča. — 21. Rankovci: Borejci, Gederovci, Krajna, Kupšinci, Sodišinci, Vančavas. — 22. Murska Sobota: Černélovci, Nemčovci, Rakičan, Veščica. — 23. Solina: Budišinci, Kramarovci, Nuskova, Ocinja. — 24. Sv. Jurij: Rogačovci, Serdica. — 25. Tišina: Gradišče, Murski Črnci, Petanci, Mur. Petrovci, Tropovci

Okraj Dolnja Lendava:

1. Beltinci: Gančani, Ižekovci, Melinci, Odranci. — 2. Bogojina: Bukovnica, Filovci, Ivanci, Strehovci. — 3. Bratonci: Dokležovje, Lipovci. — 4. Čentiba: Petešovci, Pince. — 5. Črenšovci:

Gornja Bistrica, Dol. Bistrica, Sred. Bistrica, Trnje, Žižki. — 6. Dobrovniki: Genterovci, Jošec, Kamavci, Radmožanci, Žitkovci. — 7. Gaberje: Hotiza, Kapca, Kot, Dol. Lakoš, Gor. Lakoš. — 8. Kobilje: Mrtvarjavci. — 9. Dolnja Lendava: Banuta, Dugavas, Zamoštje. — 10. Nedelica: Brezovica, Mála Polana, Velka, Polana. — 11. Turnišče: Gomilica, Lipa, Renkovci.

NOVICE

Premeščenje. Anton Kosi vládni koncipist, je od okrajnega glavárstva premeščen v Špljit. Žao je nam za toga finoga gospoda, šteroga ni eden od nás nemre pozábiti zaradi njegovega lübeznivoga postopanja z Prekmurci. Vse dobro želejmo njemu na novom mestu.

Vidov dén. V tork, dné 28. junija svétimo národní práznik — Vidov dén — dén oslobodjenja i ujedenja Jugoslovánov. V M. Soboti se bo vršila slovesna sv. meša s popevanjem državne himne. Priporočamo našim madžaronom, da že v predvečer toga práznika izobesijo zástave.

Austrijska granica. Kak smo pozvedli se je odprla — či glih nej popolnoma — naša granica pri Austriji. Do 12 kilometrov v Austrijo, onim pa do 12 kilometrov se, je dopúšćeno z ednostávnov legitimácijskov hoditi. Dale, na priliko v Grác, trbej meti dozvoló od konzulátuša v Gráci. Do 50 kil vsakši lejko nesé tá, pa od tistec do 50 kil lejko prinesé sem kajštéč, brez da bi mogao pláćati vámo. Pri mesej, štero meso naši mesárji lifrajo v Austrijo so znižali vámo na 3 krone.

Za župana v Ljubljani je izvolen kotriga národní socialistične stranke milijoner Anton Pesek. Interesantno je bilo pri toj volitvi, ka so se klerikálci pri glasováni združili z komunistimi, socialistimi pa z samostojnimi, tak je njim uspelo izvoliti tega »sirmáka«. »Slovenec« piše, ka je v M. Soboti prav velko veselje zaradi čupana Peska. Nevejmo što je informirao »Slovenca«, ali za nás sobočance je nej merodajno či se mogoče toj volitvi veseli inž. Štern pa fiškáliš Vályi. Tej ljudjé so nej barometri za naše veselje.

Gospod Sever. V 24. numeru »Novin« pejva g. Sever sam sebi hválo. Tú pa valá stára naša poslovica: lastna hvála preveč smrdi. Či je g. Sever kak gerent za Dol. Lendavo kaj napravo, je bila to njegova prokleta dužnost. Záto pa túdi zahteva, da se občinske dokláde od 60 % vzdignejo na 230 % tak, ka de vsakši Lendavčan od 1 krone državne porcije mogao pláćati 2 K. 30 fil. za občino, dok je prvle pláćao samo 60 filerov, pa mi mislimo, da se bodo Lendavčani za takše Severjeve dobrote lepo zahválili. V članku se tvrdi, da g. Sever od občine nikšo pláćo ne dobij. Kak

je pa te to, da se je izrazo ednomi čestniki, da má od občine vsakšči mesec 1.600 kron pláče? Svedoke vsakšči čas lejko navedeno. Vsakšči, što pozna razmere, se more smejáti, či se g. Sever hváli, da je preskrbo Dol. Lendavo s krúhom, petrolejom, soli pa tobákom. Tej stvári so resan dosta meli za časa Severjevega paševanja bogati židovski trgovci, ali nej so jih dobili pa meli niti sirmáki, niti čestniki v kelko nej so mogli g. Severji koristiti. Končno ščé Sever biti národní mučenik, ár je za svoj národ že pod gangami stao. Vej známo, kak je bilo, g. korporal Sever se je preobleko v uniformo vékšega oficira, pa je šteo z 20 lúdmí iti v Prekmurje. Či so ga pri tem zgrabili, má zahváliti to svojoj norosti pa nepoučenosti bolševikov, da so ga záprli v jéčo, mesto da bi ga poslali v norišnico. Vsefelé lejpe stvári zná Sever od sébe povedati, samo toga je ešče nej razjasno, kak je prišlo do toga, ka je v Prekmurje prišo v raztrganom gvantí pa v komisni punčukaj, zdaj ga pa cenijo na nájmenje pol milijona. Kak je to pri njegovej nesebičnosti mogoče, to ga nišče nemre razmeti. Kak nam g. Sever to popolnoma razjasni, bomo žnjim dale gučali, za zdaj, pa do tega časa nemamo njegovej samohváli nikaj več pripomniti.

Murska Sobota. Kak nam lúdjé pravijo, preminoči keden je naš madžaron g. Cvetko od hiže do hiže odo z ednim árkúšom, naj se lúdstvo podpiše za njega, ka je on ešče nej bio kaznovan, pa ka je dober Slovenec, pa bi te té árkúš v Belgrád poslaol, naj vidijo tam, kelko morejo trpeti v Prekmurji dobri Slovenci. Nevejmo či ga rešijo podpisi njegovi prijátelov. Gvúšni smo samo, ka je to že preveč zádnje delo, či što tak skáče okoli da bi se rejšo. Či pravico má, zakaj se ne čúti zadosta močnim sam?

„**Mursko Stražo**“ je informirao níkšči knjigotržec iz G. Radgone o krivici, štero je njemi včinila stanovájska komisija v M. Soboti s tém, da nej je nakázala njemi lokála za knjigarno, celo da té lokál nakázala demokrátiski partáji za pisárno. Temu gospodi povejmo, da se za privátne koristi spoj ne rekvirirajo lokáli, nego si more sam privatnik to preskrbeti, štero zatim stanovájska komisija odobri. Stanovájska komisija v Murski Soboti pa je njemi z dopisom št. 79. z dné 24. III. 1921. tak daleč šla na rokou, da njemi v slučaju — či prinesé naselitveno dovolitev od občine M. Sobota — túdi nakázala lokál. Kak se vidi iz vsega toga, trbelo de dotičnomi informátori kmali nakázati stanovánje na Studenci.

Našim naročnikom. Prosimo tiste naročnike, šterim smo v preminočoj numeri poslali položnico, naj tisto šumo, kak stári dug, na pošto dati izvolijo. Nadale jih prosimo, naj širijo naš list, naj sudelovajo v njemi, ár je naš list za vsakšega, što ščé kaj koristnoga povedati. Túdi jih prosimo na to, da dogodke pa bole važne pripetnosti v svojoj občini nam naznániti se potrúdiijo.

G. župnik Klekl. Dné 16-toga junija se je vrno g. župnik Klekl iz vogrskega robstva v Belgrád, té dni pa je že prišo domo med svoje fárnike. Poldrúgo leto je bio v škramblaj madžarski »kavalirov«, šteri so ga nekrivično pa nedužno dožáprli. Naša vláda je že večkrát intervenirala zaradi njega pri budapeštinskoj vládi, no plemeniti vogrski tolvaji »Horthyevi oficíri«, so vsigdá pravli, ka ga nega, ka se je »zgúbo«. Ka bi se zgúbo! V drúštví nájkéjši komunistov pa zlačincov je zaprejtí bio v barakaj, brezi krúha, brezi vodé pa brezi vsakšega glása od svoji fárnikov je trpo nedužno. Na oštro intervencijo našega konzuláta v Budapešti, so ga zádnjič odpústili. V Belgrádi o škandalozni pa strašni razmeraj, štere vládajo na Madžarskem, je obširno referirao. Vörjemo njemi, ár známo kakšči grofi ravnaio zdaj vogrski orsá. Veseli pa nás, pa čestitamo njemi, ka se je nazáj vrno k nam, kak naš prekmurski slovenski mučenik.

Slúžbeni dnévi pri prekmurskoj posojilnici ponedelek, srejsda pa sobota od 8—12 vöre.

Iščejo se politikuši. V Murski Soboti jeste edna trgovina, gdé več modri politikušov vkúp pride. Tej gospodje nikak nemrejo odločiti, gdé bo naša granica proti Vogrski. Edni pravijo, ka je cesta nikak nej za to dobra; drúgi pa, ka je potok túj nej prilíčen za to, ár lejko cejlo granico odnesé; trétji pálek trdi, ka je nej mogoče, ka bi mačkovski grmovje delali granico. Štrti pa právi ka bi nájbokša granica Mura bila. Pozovémo naše čedne politikuše, naj tém gospodom na pomoč pridejo z dobrimi tanáčami; ali pa naj njih v Pariz na konferencijo pozovéjo, naj ednok že ustanovijo našo granico proti Madžarski.

Nove porcije. Novi finančni zákon določi, da za prireditév veselíc se pláča porcija. Izuzéta so ogengasilna drúštva. Porcijo na automobile so zdignoli od 600 na 1000 dinára letno. Za dvo-vprežne luksušne kočije se bo pláčalo 200, za enovprežne pa 100 dinárov luksurijozne porcije. Mislímo da je nanč nej vrejdno na automobilom se voziti, ali bojímo se da ednok na naše nogé túdi porcijo vövržejo, či do preveč friško šle.

Obč. urádom naznánje. Zádnje Klekl-nove »Novine« se objáville eden oglás na županske uráde, naj pošlejo naš »Prekm. Glasnik« nazáj, nesmejo ga sprejéti, iz občinsge blagajne za njega pláčati, pa naj pázijo, ka do ga mogli iz svojega žepa pláčati. Nesramna je to láž! Naj povejo samo eden slučaj, gdé smo mi zahtevali od občinskega urada, ka naj pláčajo za »Prekm. Glásnik« ali iz obč. blagajne ali iz svojega žepa. Nigdár nej se je to zgodilo! Mi pošlemo naše novine zatogavolo, da lúdstvo informiramo v vsej zadévaj, da ga podučimo, da pokážemo právo pot njemi. pa da njemi v vsakšči prilíki na pomoč bodemo. Glásno povejmo našim obč. urádom, naj li sprejmejo brez bojaznosti naš list, naj ga vsi čtéjo pa širijo, gospodam pa okoli »Novin« priporočamo, naj bole z čednimi rečmi popunijo svoj list. Či pa nemajo kaj čednoga v tiste mále »Novine« pisati, naj pridejo k nam, mi njim dámo materijála. V zádnji »Novinaj« smo drúgo nej vidli, kak bejle prázne prostore, glúposti pa láži, ali niti edno čedno besedo nej! Sirmáki, jáko se nam milite!

Nágla smrt v krčmi. Dné 19. junija je bila v M. Soboti v Benčecovoj oštariji lepo obiskana vrtna plésna veselica. Vsakšči se je dobro i vesélo čúto, pa je nišče nej mislo na smrt, štera je vóni skoz okne glédala to vesélo drúštvo pa se je notritrúcala v to vesélo drúštvo. Okoli 11. vöre v noči tam pri stoli, pri kupici vína naednok je samo vkúper spadno naš vrli sobočánek, cestni majster Rituper. Jálna smrt mu je stisnola srcé. Dr. Brandieu, šteri je za pár minut tá prišo, je že drúgo nej mogao napraviti, kak mrzlo smrt konštatirati. Naj bo njemi lejka zemla.

Prekmurski tolvaj. V Radgoni so dojprijali Štefan Vrečiča iz Strúkovca, šteri je v Beči ednoga dragulárja oropao za 100 jezero kron. Njegovoga továriša so túj árestirali.

Proščenje v Strehovci. 15-toga junija je bilo proščenje v Strehovci. Po meši je predgao lúdstvi g. Sever pa Dr. Slavic iz Ljubljane. Čúli smo, da se je Sever v drúštví domačinkov prav vesélo zabavlaol popoudne v krčmi. Pa zakaj ne?

Podpora siromákom. Deželna vláda za Slovenijo, oddelek za socijálnu skrb — je odločila právim prekmurskim siromákom, šteri so splošno poznáti, kak reveži, na pomoč priskočiti z denárnim prispevkom. Za to podporo trbej prošnjo vlažiti, v prošnji vse natančno navesti. Naj se zglásijo pri našoj stránki.

LISTEK.

Nedeljska šola.

I.

Moj sosed so Martin, poštenjá. od gláve do péte, pa njim je túdi rávno kak meni, večkrát dugi čas. Da bi ga pokrajšala, iznajšla sva nedeljsko šolo, to je krajši ali dugši razgovor pod lipino senco. Najdugši so nedeljski popoldnévi, zato sva si izbrála rávno té čas za naš razgovor, zato je naša šola: nedeljska šola.

— Mi smo nej Slávi, pravijo moj Martin. Naš jezik, pa njuv to sta dvá jezika, nerazmimo se...

— Dobro Martin, od toga va se gučala zdaj, na konci razgovora mi pa povejte što má prav.

Tá lipa, pod štero sediva je nigda mála drejvica bila, morebiti 5—6 listkov je zibao na njej sprotoletni vóter. Časi so pa tekli, dén za dnévom, meseci in leta rávno tak, naša lipa je rásla, nove veje je pústila v mirišni zrák. Po otroški dobi te lipe so se začnoli mladenični dnevi, potem pa moška leta. Pogledajte jo le zdaj, krepko stoji v njeni senci vsi mladiči i stari naše občine bi lejko slúšali našo nedeljsko šolo.

Martin, življenje národa je rávno takše. Národ nastáne preživé svoja otroška in moška leta, pa bela zima, starost túdi ne izostáne. Lipa, národ, človek, vsako stvorjenje se po istím zákonu ravna.

Slovenski gučite, slovenska mati vas je rodila,

to znáte sami túdi, pa znam, da niti ne tajite da ste Sloven. Približno 80 jezer nas jeste na toj stráni Múre šteri se rávno tak za Slovene, Slovenec drúžimo. Slovensko je naše pokolenje. No, Martin, zdaj me pa dobro poslúšajte! Či res, samo mi smo Slovenci ovkraj Múre, te smo mi vkúper, to je vsi ki se v Prekmurju za Slovene računamo, — máli Slovenski národ in naš národ túdi more meti otroška, moška in stara leta. To je pitanje samo v šteri dobi se nahajamo zdaj, bole razumljivo povedano: naš národ v Prekmurju je dete, mož, ali sivi stárec zdaj.

Drági moj, na to pitanje nam odgovori tá knjiga, štero v roki držim. Odpriva jo. Glejte samo, na toj stráni stoji sledeče: »Vogrski Slovenci, Prekmurci so se okoli 1720. leta začnoli gibati, se zavédali da so túdi národ. Popi njim pišejo prve knjige v lepem »Slovenskem jeziku« — in med tejmí pisateljji Kúzmíč, túdi pop, lepše piše slovenski kak vsi pisateljji šteri so na Kranjskem, Štajerskem tečas v slovenskem jeziku spravili na paper ka njim je srce želelo.«

Tak je, Martin, do 1780 leta so bilij najlepši časi za nás Prekmurce. Naša reč se čújla po našem kráji, naše pesmi so dičile Bogá in krščanski návuk je po našem jeziku se glaso po crkvaj. To je čas, da je naš ožji národ — vesélo kak dete štero se prebúdi — razgledao po sveti in tekli so dnévi prelepe sladke mladosti.

Od leta 1782 — so se začnoli za svoje skrbeti naši takratni politični gospodarje — vogri. Do tega časa vogrin ali nej vogrin, analo se je

brigalo za to. Po omenjenem času se začne izbiranje med vogri in nej vogri in deli se vse dobro brez konca le onim, ki če so nej toga pokolenja bár obvládajo njuv jezik. Držávni činovnik, oficer pri soldákaj, celou občinski župan je samo té, šteri zná vogrski. Pritisk in hasek je to šterima se zahváliti imamo zato, da je naša lepa cvetéča mladost brez nadaljevanja ostála. Brez moška leta je zastarel, zaspao bole povedano, naš prekmurski národ, zaseo, napredovao je pa ne.

Pravo sam, da mláda lipa malo listja má. Rávno tak mládo dete, mládi národ túdi malo reči núca. Jezik in národ vkúper rastéta rávno tak, kak lipa in njeno listje. Mi smo v ráni mladosti oveneli, novo listje nam nej bilo potrebno, ostao nam je jezik túdi otroški.

Naši brati Slovenci, šteri ovkraj Múre stanújejo so nej ostáli pri otroški dobi. Pri njih od 1780. leta naprej túdi rasté národ, lipa njuvoga národnoga življenja je dale rásla, novo listje je túdi rodila. Njuv jezik je bogatejši, lepši kak naš. Martin, to je pa níkšči greh, ár vi túdi lepše obláčíte starejšega sina, kak mláde!

Slávski jezik, kak ste ga ví zváli, je lepša obleka starejšega brata, naš jezik je prostejši ali z tistoga štofa.

— Dobro gospod, vörjem vse, ali itak ga malo razmim. Zakaj? — to mi pa povejte natančneje.

Povem vam, Mártin, drúgo nedeljo.

Peter Domačin.

Invalidi dobijo od 1. aprila naprej zvišano invalidsko podporo. Naj se zglásijo v našoj pisárni.

Ka je z tobákom v Prekmurju? V Prekmurju sploj bole fali tobák, kak v drugi krajini naše Jugoslávije, tomi je pa vzrok to, ka dozda ešče nišče takši nej meo trafiko v rokaj, šteri bi se nam za tobák resan kaj pobrigao. Prej kak je mejla to trafiko gospodárska zadruga, je nej bilo več mesecov tobáka, sledi je pa trafiko dobo Jugoslovanski kreditni závod, šteromi je tudi fénanca trafiko vkraj vzéla, ár tudi je nekaj nej bilo v vrédi. Tudi ljudstvo je bilo preveč nezadovolno z tov trafikov ár v trafiki je dobo tobák samo takši, šteri je meo pri tisti ljudij protekcijo. Bilou je pa apriliša 1-nega, ka je bila trafika razpisana, pa so za tisto prosili trije iz M. Sobote pa eden z Dolnje Lendave. Med temi je proso tudi invalid Franc Čeh iz M. Sobote, šteri bi tudi poleg zákona mogao vdobiti, zdaj smo pa zvedli, ka šče dati finančna delagácija nezáj tistomi Jugoslovenskomi kreditnemi závodi, šteromi je že ednok vkraj vzéla. Ne razmimo zdaj to pravico, zakaj bi mogao zdaj té závod trafiko nezáj vdobiti, pa nej Franc Čeh, šteri bole zasluži to, šteri je delaven pa naroden človik, šteri bi se brigao za to, ka bi Prekmurje melo vsigdar zadosta tobáka. Mi nemremo vörvati, ka bi pri vládi ránc proti tistim postavam delali, štere so sami izdáli, pa záto zahtevamo, da se prema pravičnosti podpirajo naši invalidi, ne pa banke.

Kloáka pri Benki. Ne folgamo že pisati od té mnoge sobočke grdostije, štero mi moremo viditi i predijávati. To je pa li škandal, ka je zobstanska kakšakoli opomnost tém bogátcom, ka naj v dvori grabo skopajo, da gnojšnica nede tekla na cesto pa se cidila vdiljek po váraši. To bi lejko včinoli od sramote volo, da ljudstvo právi, ka tá gnojšnica teče od Benkoja, od Heubergerja i od drugi bogátcov, nej pa ešče nezdrávja volo. V Máloj ulici pred Benkovo štali nevolni soldáki zobstom pucajo, pomečejo dnevno trikrát, devétkrát ali edendvajstikrát, či tam navóke gnojšnica teče, kak v potoki voda. Mislimo, či bi Benko — nej Benko bio ali kakši drugi kučar, bi njemi že na nojéte klúknoli.

Licitácija. Dné 26. junija ob 10. vóri de se držála licitácija na gnoj od vojaški konj pri Osterer-jevem marofi. Komanda mesta.

Ka se čüje — ka se piše?

Iz Törnišča nam pišejo: 5. junija, v nedelo je priredilo učiteljstvo iz Bogojine, pa javni nameščenci Esterházy-evega veleposestva národno igro Jurčič—Česnik: D o m e n, štera igra je nad vsega pričakovánja sjajno uspela. Vsa čast igralcem, šteri niso se ustrašili nej trüda, nej duge poti, pa so pokazali Törniščanom, kak lejpe sádove prineséjo Prekmurcem v Kleklnovih »Novinaj« na telko šinfani učiteli. Li po tej poti naprej! Obisk je bio jáko dober, poséбно so se izkázali Lendavčáni, no Murska Sobota je bila tudi častno zastopana. Žao je samo, da je malo bilou domačinov. Kaplan Kos — šteri se ednok piše Kósz, drügoč pa pravilno Kos — je zmes meo svoje prste. Pred večernicam je gučao dečkam pa deklinam, da so neumni, či do šli glédat to igro. Mi pa právimo g. kapláni, da se naj briga samo za církev pa za tarok kárte pri stárem madžaronskom školniku, nás pa náj püsti v méri. Edno pa povemo, od učiteljstva pričakujemo, da priredi kmali pálek kakšo igro, pa te bo od stráni domačinov obisk vékši. Čisti dobiček v znesku 246 kron so poslali Jugoslovenski Matici.

Od tisti diplom, štere je dao Sever napraviti v svojoj hvaležnosti za gosp. Kleklna pa g. Lipovčeka, smo ešče doznali, da nej samo vogrsko

čüteči župani, nego tudi slovenski župani nej so šteli podpisati. Samo na veliko Severjovo prigovárjanje so se nakoncu událi, i so se podpisali za stvár, štera se njim zadela nezaslužena pa krivična. Lüdje ne vejo nikaj o kakši zasluženi diplomat. To je zraslo samo na glávi gospoda, šteromi se županski stolec potresav.

„Jutro“ je prineslo edno novico, da poslanci nesmijo sodelovati pri pejnezni závodaj, ali pa morejo mandátum püstiti, odpovedati se. Dobro bi bilou znati, či je g. Klekl ešče pri črenšovskoj posojilnici.

Iz Črenšovec nam pišejo: v »Prekm. Glásnik« ste pisali, da je nej püsto sobočki dekan orglati pri državnoj himni na državni práznik. Našoj črenšovskoj dúhovščini pa niti ni se je senjalo, da je 24. máj zapovedan državni práznik z velkov sv. mešov. Meli so ob pól sedmih edno tího mešo, kak običajne dni. Organist gosp. Lutár Štefan, vodja i nadučitelj dvorazrednice v Črenšovcih, od naše jugoslovanske države pláčan, je popevao vse mogoče svéte pesme pri meši, — a zapovedano državno himno nismo čüli iz njegovi ust. Tak je bilou tudi pri vsej državni práznikaj lanjsko leto. Nigdar slovesne meše, nigdar pevanje národne himne. Slúžbe bože na 24. mája nej se je udeležilo tudi učiteljstvo z šolskov decov. Zakaj ne?! Vidli smo samo nekoliko otrok dolnjobistričke šole. Opozárjamo politične oblásti na té protidržavne razmere! Vúpamo, da se do 28. junija naprávi réd pri nás. Či pa bodo tej lüdje ešče nadalé kázali takšo sovraštvu napram našoj držávi in naši odrédhaj, pokázite njim pot v njihov »blázeni orság«, gdé njuva madžarska vüja ne bodo razžaljeni po našoj národnoj himni.

H krščanskoj vóri pristopi krátkem — tak právijo — s celov svojov familijov naš sobočki židov dr. Vályi, pa ga de krsto v farni cerkvi presvétili ešpereš g. Slepec. Dr. Vályi se — kak se čüje — zdaj že pridno vči krščanski nauk i lepo napredüje. Podučuje ga g. ešpereš sam, pa máta vsakši dén šolo v farofi ali pa gđer indri; po šoli pa ideta ešče malo špancerat, da učenček Sándor ešče po poti ponovi, ka so ga ešpereš tisti dén izpitávali. Záto se telkokrát vidi obá gospoda (právoverca pa krivoverca) vküper. Tak nam nikák piše. Mi pa právimo: Ali se morda ne včíta obá gospoda ešče kakši drugi katekizmuš?

Slovenščine (t. j. prekmurščine) nemre trpeli naš fiškáliš dr. Mikloš Pintér. Dné 12. ivánščeka je priredilo morávsko samovolno ogen-gasilno društvo v oštariji Marije Kováč v Morávcih javno veselico, na štero je pohitelo tudi mnogo lüdi iz M. Sobote, med temi tudi fiškáliš dr. Pintér. Kak je z svojov družbov k ednom stoli seo, se je prihito natakár, pa nove došle goste uljudno pitao: »Kaj izvolite, gospoda?« Dr. Pintér je čemerno pogledno natakárja pa je pravo: »Nem „izvolite“! Ugy mondják, kérem szépen!« Fiškáliš dr. Pintér si naj zapomni, da ne bo dosta izzivao z svojov madžarščinov, ár mu bodo postála tla vroča. On, ki je med našimi ogrskimi fiškáliši sploj »korifeja«, naj zná, da bo iz Prekmurja prvé izgino, kak si misli, či nede priden i tíh. Pazite se gospod Miklaož!

G. Sever je bio pred dvema kédnoma z nekoliko županov v Belgrádi, da bi se njemi pálik postavili noge njegovega polomljenega županskoga stolca. Pred ednim mesecom je že Sever tudi po kolenaj odo v Belgrádi pred demokrátskemi ministri. Cejli keden je bio tam. Gđa se dela za njegov žep, so dobri tomi brez karakternomi človeki tudi demokráti, a nači pa hujska ljudstvo proti toj vládi! — Kače! —

POLITIČNI PREGLED.

JUGOSLAVIJA. Kak se čüje bo ustáva (alkotmány) do 23. zagotovljeno. Te se vrši glávno glasovanje. Zatim do se pripravljali na svečanosti, štere se bodo vršile na Kosovem poli — o priliki národnega práznika — Vidov dána — 28. junija. Kak listi pišejo preštejo cejlo ustavo na Kosovem poli pred ljudstvom. — V ustavotvornoj skupščini je sprejet predlog, da se cejla Jugoslávija razdeli na obláste, pa bi se tak pomali pokrajinske vláde likvidirale, to je, da vse njuve posle bi prevzéle oblásti. Jedna oblást bi mejla približno 900.000 stanovnika.

GRČKO — TURŠKA BOJNA. Grki pa Turki v máloj Áziji so v velkoj bojni. Grki na turke novo ofenzivo ščejo začnóti. Turkom-kemalistom pomagajo tudi ruski bolševiki, šteri so okoli 50.000 lüdi poslali tá. Grčki kralj Konstantin, ki je prvé na fronti bio je težko obolo.

MADŽARSKA. Madžarska nikak nemre pri miri biti. Té mesec so namerávali ništerni oficiri napádnóti Čehoslovaško Héjjas je že meo v to svrho 20 kompanijov zbráno. — Antanta zdaj energično zahteva, naj vogrski orság vse izvrši, ka naprej piše trianonska pogodba. Náj obrvim more demobilizirati, pa more volitve izpisati.

AUSTRIJA. Kak nemški listi pišejo, de obdržan 3. julija plebiscit na Štajerskem za prikápenje Austriji k nemškomi orsági. Či se to zgodi, Jugoslávija tisti teritorij nezáj vzeme, štero je mogla po mirovni pogodbi prekpüstiti Austriji.

NEMČIJA. Nemški orság je zdaj poslao v našo držávo, kak eden tao vojne odškodnine, štero more plácati 2 železnici konjev. Edna z 200 konji je v Šabcu predána, druga pa v Belgrádi.

Šolstvo.

Sprejemni izpiti na gimnáziji. Na drž. gimnáziji v Murski Soboti se bodo vršili sprejemni izpiti v prvi razred dne 30. junija, 1. in 2. julija, vsakokrát od osmih naprej. Sprejmejo se dečki in deklice, ki so dovršili 10. leto ali ga bodo v tekočem leti 1921. — Učenci in učenke, ki žele biti sprejeti, naj se zglásijo te dni v spremstvu svojih staršev pri gimnáziskem ravnateljstvu ter naj prineséjo s seboj krstni (krstni) list ter zádne šolsko izpričevalo.

Na meščanskoj šoli v Murski Soboti se vrši vpisovanje dne 30. junija i 1., 2. pa 3. julija predpoldnévom od 9—12. vóre v pisárni mešč. šole. Sprejmejo se dečki pa deklice nad 10 let stari, šteri so dovršili z dobrim uspehom 4 razr. národne šole. Učenci naj pridejo v spremstvu staršev, pa naj prineséjo sebov zádne šolsko naznanilo pa krstni list.

Razstava risb (rajz) dijákov meščanske šole v Murski Soboti bo v nedelo od 9. do 5. vóre v prostoraj meščanske šole. Vstop sloboden.

Trgovska poročila.

Murska Sobota i okolica. Načelstvo gremija Trgovcev za Prekmurje obvešča vse trgovce v Prekmurji, da je določen ustavni zbor na dne 26. junija ob 2. vóri popoldné v prostori gosp. Flisára v Murski Soboti z sledéčim dnévnim rédom: 1. Dopolnitev pravil. 2. Dogovor gléde odpiranja i zapiranja trgovin. 3. Slučajnosti.

Gremij Trgovcev za Prekmurje opozárja vse trgovce, da prijávijo bolniški blagajni svoje učence (inaše) i pomočnike (dětice) nájkesej v trej dnévaj po ustopi v učenje, oziroma v slúžbo, ár bi nači kaštigani bili od obrtne oblásti, kak so ništerni trgovci že bili, šteri so prijávo zamüdili.

Načelstvo Gremije Trgovcev za Prekmurje odgovarja na notico »Radoveden« v zadnji numerici »Prekm. Glasnika«, da načelstvo ne nosi nikšne krivde, pač pa pristojne oblasti, štere nam stvár iz nam neznáni uzrokov tak dugo zavlačnjejo. Mogoče, bi tudi to znao gorposvetiti g. dr. Bratina, zakaj tak »pomalem«.

KMETIJSTVO.

Kmetijska šola v Rakičani.

Naše Prekmurje je skozikoz kmečka pokrajina. Vse naše življenje izhaja iz zemlje. Industrije nemamo, deloma ar so naši prejšnji gospodari Madžari v vsakšem oziru zamerjavali pa zapostavljali samo da se mi ne bi gospodarsko preveč povzpeli pa bi njim nej zrastli čez glávo. Pa tudi nemamo potrebna komunikacijska sredstva, kak železnice, nadale nam falijo pogoji za industrijo kak vogelje itd. Ves naš žitek je poljedelstvo pa živinoreja, štera je pri nás že precí močno i lepo razvita. Naš človek je priden pa delaven i tudi lejko povejmo zrel za vsakšo napredovanje v kmetijstvu, štero bi mu moglo zboljšati njegov težki kmečki položaj. Zato bi trnok potrebno bilo, da bi za naše Prekmurje edno kmetijsko šolo gorpostavili. Tam bi se naši dečki navčili, kak trbej ešče bole gospodariti, da bi nam bilo življenje bokše. V vsej orsági, gde njim je na srci dobrobit kmeta, májo takše kmečke šole, pa uspehi se vidijo gnesdén. Zemlja njim zaradi dobrega obdelovanja ešče ednok več nosi, kak pri nás, mára je lepša, bole zdrava. Vse to májo tisti orsági zahváliti kmetijskim šolam.

Kak smo že pravili, Madžari takše šole nam nej so šteli dati, ar so se bojali, ka bi mi preveč pametni grátali. Zato zdaj v našoj novoj državi vüpamo, ka do té naše želje ispunjene. Čüli smo že, da bo takša kmečka šola v Rakičani. Vidli smo že dosta komisij, štere so tiste prostore za šolo poglednoli, naprávleni so že cejli pláni, da de prihodnjo zimo že šola odprta itd. zdaj pa je naenkrát vse záspalo. Prišli so do tiste točke, štera se právi eksproprijácia, to je, kak se zemlja preko držáve vkraj vzeme, ka so pa do té točke prišli so se gospodje pri vládi ustrašili, ar so čüli, da má posestnica veleposestva v Rakičani v Ljubljani pa v Belgrádi velke protektore, šteri vsakšo njéno prošnjo poslujnéjo. Či je to istina, bi bilo to na kvár cejlomi našemi orsági. Mi skoron nemremo vörvati, da bi bila to istina, da bi se v Ljubljani pa v Beográdi tak spozábili, da bi njim bile lepe oči grofice več vředne, kak interesi cejlologa našega orsága. Mi vüpamo, da bodo naše želje izpunjene, pa da bo naša kmetijska šola že to jesén v Rakičani gorodprejta. Dostakrát smo se že várali pa zdaj tudi? Ne jemlite nam zádne vöre v pravici pa v resnici.

Posláno.*

Odprto pismo.

Občinskemu uradu v Murški Soboti.

Podpisani sem vložil ponudbo za glavno tobačno zalogo v Murški Soboti, dne 1. aprila t. l. Finančno ravnateljstvo v Mariboru Vam je poslalo vprašanje glede mojega premoženjskega in npravstvenega stanja, dne 17. aprila t. l. Vi ste me poklicali, oziroma ste me zaslišali dne 31. maja, to je skoro poidrugi mesec pozneje. Takrat sem Vam oddal tudi garancijsko pismo glede načina plačila. Poročilo od Vas k finančnem ravnateljstvu v Maribor je dospelo že dne 14. junija 1921, je torej finančno ravnateljstvo od Vas zvedelo v hitrosti malo manj, kot dva meseca, kaj ste hoteli odgovoriti.

Pozivljám dotičnega občinskega uradnika, ki je zakrivil, da se je rešitev tega, ki bi naj bilo gotovo v teku 8 dni rešeno, zakasnelo za dobo skoro dveh mesecev, naj se izjavi, gdo mu je dal povod do tega, ali kaj hoče on s tem doseči.

Murška Sobotá, dne 24. junija 1921.

Franc Čeh.

* Za vsebino tega spisa uredništvo toliko odgovorno, koliko to določa zakon. Uredništvo.

POTPÉRAJMO PREKMURSKI GLASNIK!

Pošta uredništva.

Trgovci na Goričkom. Na pitanje, zakaj ne pišemo v naši novinaj, ka sobočki trgovci nemajo glihne cejne pri ništernom blági, na priliko pri kvási pa špicaj. Mi Vam na to krátki odgovor dámo: ništerni sobočki trgovci to blágo prek avstrijske granice švércajo, brezi da bi vámo pláčali, zato ništerni falej odávajo kvás, špice itd. Ali oni s tém nikomi ne pomorejo, nej lüdstvi pa nej svojim delavcom, nego svojo kaso napunjávajo, ar s tém prek švércanim blágom májo priliko konkurirati s tistimi trgovci, šteri ne tihotáplejo blágo i človeško pláčajo svoje delavce, nego tej bogáti »tihotápci« májo obráz svojim detičom na mesec samo 200 (dvesto) koron pláče — pardon, »Taschengeld« — dati v zdajšnjem cajti.

N. P. Dol. Lendava. Počákajte dokéč mi vse natančno poizvedimo, kak je to bilo. Či máte kaj važnoga, naznáňte nam.

R. I. Martjanci. Pitáte, kak je to mogoče, da v sobočki oštarijaj je vse tak drágo. Mi bi to tudi radi znali, ali samo telko známo, ka so vsi preveč bogáti grátali. Na priliko: živina je zdaj falejša grátala, no, pečenje ešče vsigdár stáro cejno má.

Leder, kože in poplati.

Küpujem vsefelé kože, tudi vzemem v delo vsefelé sirove kože, štere se izdelüjejo v fabriki I. Sinigoj, prvléj Steijer v Ljutomeri. V zálogi mam vsefelé ledra, poplate in tudi vse šusterske potrebščine. Poglednite v zálogo.

ALBIN SAGADIN

trgovina z ledrom

v BELTINCI, (Prekmurje).

RAZGLAŠÜJTE v »PREKM. GLASNIKI«!

LICITÁCIJA.

Dné 29. junija do se odávála na licitácii pri trgovci Gomboc v Mačkovcih búkova drva v máloj i velkoj množini. Zviün toga stavbeni les za hrame.

V árendo se dá

„Pintna krčma“, trgovina z mešnim blágom i trafika v Mačkovcih, Gomboc trg. pri kolodvori na križopotji. Ne zamüдите to priliko.

TIKVENO OLJE

garantirano čisto, se dobi po najnižoj ceni pri **A. Sagadin** trgovci z ledrom v BELTINCI.

Što nüca šteinkol

naj se glási pri Czipoth Viktor-i trgovina z lesom, drvámi in šteinkolom, Murška Sobotá, Slovenska ulica 251.

Tam se dobij vsaka množina fájni erjávi šteinkol za mlatidev in právi čaren šteinkol za drügeféle potrebčine, kak za cigeo žgati in za prosto

Nisike cejne! kürijávo. Hitro se dobij!

Na znánje dámo, ka se je 22. junija 1921.

ODPRLA

PREKMURSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z omejeno zavezo

v MURSKI SOBOTI

(GDÉ JE GLÁVNA TRAFIKA BILA)

Cil novoga peneznoga závoda je

POMOČ

vsem potrebnim. Za najmanjše interesiranje brezi drügh stroškov, kak interesi, šteri do dosta manjši, kak vsej drügh bankaj, de dávála kredit na menice in intabulácii. Za notri dáne peneze de dávála najvékše interese.

Slüžbeni dnévi: pondejlek, srejsda i sobota od 8—12.